

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

עין משפט גד מצוה

קל א מיי פייצ מהלנת
 גיוסות הל' ה סנת
 עשין ט טויע אהיע סי
 קנט טעיע ח:
 קלא ב ג מיי פייצ מהל
 יעוס הלכה ג סנת
 עשין נא טויע אהיע סי
 קט טעיע ח:
 קלב ד מיי פייצ מהל
 מהלנת הל' ח ועי
 נמי' סנת עשין ו טור
 טויע חות' סי דס סי"ד:
 קלג ה מיי פייצ מהל
 טעיע ח:
 קלד ו מיי פייצ מהל
 טעיע ח ועשין
 נמי' סנת עשין ז טור
 טויע חות' סי עה סי"ט:

גלוין הש"ס

נמרא חוש לה. עין
 גיי פייצ דימנת דף נל
 ועלם דהמנון
 דער' ז' מינויס. אי
 דפרכת הש"ס מנא ידעשין
 דהוא אינו נאמן אף דכדו
 לנלוך נאמרי' הכא חוש
 לה. או להפליט בעמנוס
 בלא עדים לא כלום הו'
 כמו נמקדש בלא עדים
 יעוטי' יעמט מפוסס
 הי: רשב"ם ד"ה נקל
 ב' יריבא אביר (חוב)
 ק"ל אה נאמא מלישור
 אי' וק הו' יעמט לטוק
 דהוא רק לאו וזה ק"ל על
 מוס' יומא דף ע"ב ד"ה
 והמק: :

מוסף רש"י

בעל שאמר גרשתי את
 אשתי אינו נאמן. דאם
 איתא דגרשה קלא אית לה
 נאמנא לנפך לא אמרין
 לה לנפקר, דכמה לי
 לנפקר נמקוס עדים דמי
 עדים עדיה. עדים בעד
 אשתי. בעד נפקו נאמנו
 וכן איתא (ראי' לו) מהרי"ט
 מהלכות (כתובות ג.) דאם
 נאמנא, ואין אלא ומעידים,
 ותאמר, בתמי (דקדוקי סו'ב).
 והלה אומר איני יודע
 פטור. מהלכות, ועל מקוס
 משמעון ליה שבעת היקט
 שק הוא כדכדו אשתי יודע
 שהא מייב לו (כתובות יב'
 ב"ק פ"ח.) דלא עליון שמה
 ממיר, דאף אי נמי עשין
 ליה אין ל' בני כלום היקט
 משבעין ליה שבעת היקט
 (ב"ק פ"ח.)

רבינו גרשום

ראמרי ליה איתתא למאן.
 לכונור דלא הוה ידעי איני
 הוה (ל'ו) כדו ברי שלא התייה
 אשתו וזקוקה ליבום לאו:
 אמר להו חזיא לכהנא רבא.
 לאו משום דוקא קאמר
 לכהנא רבא משום דאיהו
 דאסור באלמנא אלא לכל
 כהנא הדיורות דאינה
 זקוקה ליבום דאית ליה בני:
 חוש לה. התייה דנאמן
 נבסמיה אשתי. ואיכא
 דאמרי חוש לה דאינו נאמן:
 לאו חזיא ר' חנינא דאמר.
 במסכת כתובות האשה
 שאמרה נשתי ויתורה אני
 נאמנא ושהתפס שאסר הוא
 הפה שהתייה שאין עדות
 אחרת אלא היא. ואמרי'
 והלא שמא יש לך עדים
 במדינת הים ששביית ולא
 תהא נאמנת שאמרת
 חנינא אני. אמר להו ר'
 תורה עדים בעד אסוק.
 עדיה בעד דרום לטוק
 הגולס דלייתוהו קמן ואנו
 אסוקן לה. הכא נמי והואיל
 דלייתוהו גני עדים לקמן
 וירשו

חזיא לכהנא רבה. יש מומקים רבה משום דלכל הפחות אלמנה היא ולא חזיא לכהנא גדול ואומר ר"י דשפיר גרס רבה דהא אף לכהנא הדיוט אסירה דהא מטעם שאמר גרשתי היה מתיר* ולא שהיה אומר שהיו לו בנים דא"כ היה נאמן כדתנן במתניתין דזה בני נאמן ומאי הוי מיימי עלה מילתא דר' יוחנן אלא הכי פירושו דחזיא לכהנא רבה כלומר אינה זקוקה ליבום שגרשתי דמותרת לכל העולם ואפי' לכהנא גדול מטעם זיקת יבמין וה"ר מנחם גרס חזיא לכהנא כלומר אינה זקוקה ליבום וחזרת לכהנא נישא לאכול בתרומה:
ה"ג הא אמרי דאיכא בהדי במדינת הים דידעי דאית ליה אחי. וה"פ הא יא קול הכא שאומרים דאיכא עדים במדינת הים^א וז"ל והא איכא סקדי במדינת הים דאי ודאי דאיכא עדים במדינת הים א"כ מאי קאמר השמא מיהא הא ליתנהו ואי בעי למימר שיש לנו לחוש שמא יש עדים הא ודאי ליכא^ב לנמיש דהא תנן יש לי בנים נאמן וה"ה אין לי אחים נאמן דמגו דאי בעי פטר לה בגיטא וכן פסק שני דכתובות (דף כג. טס) על צמיה דמר שמואל דאשתצנין ופרין הא אמרי איכא עדים במדינת הים אכל אי ליכא קול אין לנו לחוש מאלינו שמא יש עדים דהא תנן התם נשצמי וטוורה איני נאמנת:
אבבי אמר לעוים חייב. (ט) וקשה דרבי יהודה א"ר אבהו יודעה דכריש שור שנגח את הפרה שמואל מו. (טס) אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי סומכוס אכל כחמיס אומרם זה כלל גדול דצין המע"ה ומפרש התם דזה כלל גדול אפי' ניזק אומר צרי ומזיק אומר שמא אלמנה לרב יהודה צרי ושמא לאו צרי עדיף וי"ל

דוקא גבי מלוה אית ליה לרב יהודה דברי עדיף דהוי צרי חשוב דאם לא מלוה לא היה מעזי פניו לומר מנה לי צידך שהרי הלוה יודע שלא הלוה ממנו כלום^א ושמה של לוח גרועו שהיה לו ליעד אם הלוה או לא הלוה^ב ולכן חייב אכל גבי שור שנגח את הפרה דלא חשיב צרי של ניזק משום דידוע שהמזיק אינו יודע מתי ילדה קודם נגיחה או לאחר נגיחה לכך טוען צרי שידוע שלא יכחישו המזיק ושמה של מזיק אינו גרוע כי אין לו ליעד כי לא היה שם אכל קשה הא דאמר צפ"ק דכתובות (דף יב: טס) אמר ליה אבבי לרב יוסף הא דרבי יהודה אמר מנה לי צידך והלה אומר איני יודע חייב דשמואל היא דפסקה התם כרבנן גמליאל^א דנאמנת כשאמרה משאלתמי נאמנתי ונאמנת שדהו והשתא הא אפילו צרי יהודה מודה לשם דאינה נאמנת לפי שהבעל אינו יודע מתי נאנסה לא חשיב צרי שלה כי היא דניזק ומזיק^ב (ומיהו י"ל (ט) דהוה מני למימר וליטעמיה) וכן צריש הבית והעלייה (צ"מ דף קטו: טס) גבי אם היה מכיר מקלמ אצניו נוטלין ומזיקי לה דקאמר איני יודע וקאמר לימא תיהו תיובתא דר"ג ור' יוחנן דאמרי מנה לי צידך והלה אומר איני יודע פטור דהוי צרי יהודה אמר מנה לי צידך והלה אומר איני יודע אלא שווי חילוק חזן צרי חשוב דמלוה לצרי גרוע דהא קאמר הכא לעולם חייב ושאיני הכא דכי מנה לאחר צידך דמי משמע דאם הוא עצמו היה אומר אחין אני והוא אומר איני יודע יטול בחלקו אלא ג' דהוי צרי גרוע דהם אין יודעים אם יש להם אם במדינת הים או לא^א והשתא אחי שפיר דהיא דכתובות אבבי אמר לה והיא דבית והעלייה (טס) נמי דקאמר לימא תהו תיובתא דר"ג משום דלאציי לא הוי תיובתא דרבי יהודה וזה כלל גדול דצין דריש פרק הפרה לא מוקי אציי לאציי אפילו ניזק אומר צרי ומזיק אומר שמא אלא מוקי להכי דאמר התם א"י לכי הא דאלוין צתר חזקה אפילו כנגד רובא ואין להאריך כאן:
 כ

הוא דהוה קא שכיב. והיו לו אחין ולא צנין דמוחזק ליבם: **אמרו ליה אסיה נאמן.** זקוקה ליבום או מותרת לשוק: **חזיא לכהנא.** לאו דוקא אלא שמונת לכל אדם ואינה זקוקה ליבם ומיהו לכהנא אסירה דהא ע"י (ט) מגו דבעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן מהמימני (ט) כדמפרש ואולי: **נאמי ימוש לה.** לאסרה לשוק: **הא"ר חייב צר אכא נו.** והאי נמי הכי קאמר גרשתי את אשתי וחזיא לעלמא ומיהו לכהנא אסירה דהא לא פטרינן לה אלא בטענת גרשתי את אשתי וגרשה פסולה לכהנא שהרי אינה נפטרת בטענת יש לי בנים דהא מוחזק לן בגויה דאין לו בנים ואיכו לא טעין יש לי בנים דניהמניה ע"י ד"ה חזיא ובי על ידי שאמר כ"ל וימיהו מגו דבעל נמקין: (ט) בא"י מהמימני ליה כדמפרש: (ט) ואן אשיווי נאשא אש וכו' אסור חזק. צ"ב אפי' נעשיו איה א"כ וליכא מקי כי אס לאו דלא היה אשתי אמת הוה מ"מ מאלך דקדש שמת בעלה היה בחזקת א"ה עשית בחזקת אמו אסור עשית וכו' אסור חזק לא חזק ממש רק אסור חזק שהיה ב"ה נאמנת מנה עד שנפטרה מוקף יעמט: (ט) תוב' ד"ה אפי' וכו' מיי וכו' וקשה דרבי יהודה: (ט) בא"י ומיהו י"ל התם דהוה מני:

הגהות הב"ח

(א) גמי אמר רבה מאי ימוש: (ב) שם אס הקלן בטויה נקל כ"ל וכו' משום דמטולא נפשה לגבי שפיר נמקין: (ג) שם ואיך מאי קאמרי או דקאמרי אלא חזיא הוה: (ד) רשב"ם ד"ה חזיא ובי על ידי שאמר כ"ל וימיהו מגו דבעל נמקין: (ה) בא"י מהמימני ליה כדמפרש: (ו) ואן אשיווי נאשא אש וכו' אסור חזק. צ"ב אפי' נעשיו איה א"כ וליכא מקי כי אס לאו דלא היה אשתי אמת הוה מ"מ מאלך דקדש שמת בעלה היה בחזקת א"ה עשית בחזקת אמו אסור עשית וכו' אסור חזק לא חזק ממש רק אסור חזק שהיה ב"ה נאמנת מנה עד שנפטרה מוקף יעמט: (ט) תוב' ד"ה אפי' וכו' מיי וכו' וקשה דרבי יהודה: (ט) בא"י ומיהו י"ל התם דהוה מני:

מוסף תוספות

א. ויחייב חזיא אפי' לכהנא הירוט. לכהנא רבה. ואילו היתה זקוקה ליבם היבם פוסלה וכו' ששינוי (יבמות 100) העובר והיבם פוסלין ואין מאכילין. רשב"ם. ג. ומת דהמנין (דנאין) קול הוחזק כאן בב"ד דבמדינת הים איכא עדים. אמנם רבינו יונה כתב באפי' דקדילין וכו', התם היינו טעמא דלא מיתפס רבא צרי שיש עדים במדינת הים שהיא מקודשת עד שיגרוע לדבר הבורח, משום דמוקפי לה בחזקת פניה דאשה זו בחזקת פניה עומדת אמן וצ"א מוחזק בקול בעלמא, אבל הכא הרי זה הקול יוצא להכחיש עיקר החזקה הראשונה, דהא אמרי דאיכא עדים במדינת הים דידעי דאית ליה אחי, וכיון דאפטר לברור הדבר חיישין ונמתיך עד שהתברר הדבר. ד"ה א"כ אין לדבר טוף דלעולם איכא למיחש. מוס' קידושין י"ג. ה. ויודע שביחשונו אם הוא משקך. מוס' צ"ק מו. א. הלך מרשעין שמא מוכחא מלואה שבי. דהוא אמת הוא. טו. א. ויודע שבי הכי הוא גונאם דלא הויל למידע ליה ברי ושמא ברי עדיף איכא האומר לחבירו שורך חזיק את שורי והוא אומר איני יודע נימא ברי עדיף. ויחזיב לו, אין לדבר צ"ק מוס' כ"ד. ה. וימיהו י"ל ע"ה דהאי אס מסהיד כיה עליה שהוא בעל דינו כמותם אפי' דאינהו לא הוה ליה למידע אמרין בהו ברי ושמא ברי עדיף למאן דמתיב ויאילו היה יטול טרען ליה דאנו דאנו חובתו מחייבי אבל בריא אי לא הוה היה או דאדרי ליה לא הוה מחייבי אפי' דאיתו עשין ברי ואיתו טעני שמא. מוס' כ"ד.

דאסחדי דאית ליה אחי והוא אומר אין לו אחין וגם מוחזק לו דלית אחי נאמן: נקל באשת איש. לפיכך בלא חליצה יבום: חוש לה. ליתר ואיכא דאמרי חוש לה לאיסור: וכו' לא. הא בכל הכנסים ראוי ליטול כאחד מהן: וירשו אחיו עמו. הואיל דקאמרי דלא הוי אחותון ואמאי יירשו: לא צריכא דקאמרי אין אנו יודעין אם אחינו הוא אם לאו. ומשום הכי ירתי בכנסים שנפלו לו לאחר מיכן ומצו למימר להאי אנת מהיא מודה דאיתו הוא משום הכי גירות כותך. והאי דלא היבנא ליה מחלקן משום דאין לא ידעין דאיתו היה: זאת אומרת. יטול עמו בחלקו דהאי דמרי וכו' ולא בחלקו דהאי דאמרי אין אנו יודעין. הכי נמי בעלמא כשאמר אחד לחבירו מנה לי צידך והלה אומר איני יודע פטור אפי' משבועה: